Ner 12. Poniedziałek 17. Stycznia 1853. Rok Gazecie 43.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmont) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k.

PRZEGLAD.

MONARCHYA AUSTRYACKA.

Sprawy krajowe.

Lwów, 16. stycznia. Egzamina dla prywatystów c. k. drugiego Lwowskiego wyż. gymnazyum zwanego dawniej Dominikańskiem i połączonych z niem polskich klas pobocznych, odbywać się będą z końcem pierwszego semestru, a mianowicie ustne dnia 21., 22., 23., pisemne zaś 24. i 25. lutego 1853.

Z dyrekcyi c. k. drugiego wyższego gymnazyum.

Lwów, 15. Stycznia. Według nadesłanych raportów urzędowych sięgających od 12. grudnia r. z. do 6. stycznia r. b. zachorowało w Ulanowie obwodu Rzeszowskiego 67 osób na cholerę, z których 39 wyzdrowiało, 22 umarło a 5 dnia 6 b. m. pozostało jeszcze w stanie choroby. Z zestawienia odnośnych dat numerycznych pokazuje się, że na tę epidemię od dnia 3. grudnia r. z. aż do 6. b. m. zachorowało w ogóle 71 osób, z których 39 wyzdrowiało, 26 umarło, a 5 pozostało jeszcze chorych.

Oprócz wyżej wspomnionego epidemicznego wystąpienia cholery, nie pojawiła się ta choroba dotychczas nigdzie więcej w kraju naszym epidemicznie, a pominąwszy jej pojedyńcze wypadki, które się w Wólce tanewskiej, w Zdianach i Skowierzynie obwodu Rzeszowskiego w zeszłym miesiącu w długich odstępach czasu wydarzyły, nie doszły żadne inne sporadyczne wypadki cholery do wiadomości urzędowej.

Do tego doniesienia należy dodać jeszcze tę uwagę, że według wiarogodnych wiadomości prywatnych, epidemiczna cholera, która ku końcu listopada r. z. w pojedyńczych okolicach sąsiedniego Królestwa Polskiego nanowo wybuchła, zdaje się już gasnąć a w leżącem blizko granicy obwodu Rzeszowskiego miasteczku Krzeszowie już zupełnie zgasła.

(Litogr. „Koresp. austr." o najnowszym wykazie aust. banku narodowego.)

W najnowszym wykazie uprzyw. austryackiego banku narodowego znajdujemy znowu znaczne zmniejszenie obiegu banknotów, tym razem o cztery miliony w okrągłej sumie. Widzimy przeto w rzeczywistości stwierdzonem to, na co p. gubernator banku w swojej mowie dnia 10. b. m. zwrócił uwagę, mianowicie że dla osiągnienia wielkiego celu ostatecznego uregulowania austryackich stosunków pieniężnych, postanowiono najściślej zachować granicę wytkniętą z namysłu dla emisyi banknotów. Że bank niezaniedbał zwracać ciągłą uwagę na rozwój i skutki stagnacyi pieniężnej a mianowicie korzystał z znacznych spłat ostatniej pożyczki państwa ażeby ułatwić eskomptowanie wekslów, jest rzeczą wiadomą, równie jak zaprzeczyć niemożna, że dyrekcya banku z najlepszych wychodzi zasad uważając stopniowe ograniczenie obiegu banknotów za najstosowniejszy środek osiągnienia swego celu. Inne środki bowiem nietylko niezdołałyby osiągnąć tego celu, ale odniosłyby może nawet właśnie przeciwny skutek. Że jednak bank narodowy wcale niezaniedbał obok tak znacznego zmniejszenia obiegu banknotów mieć odpowiednie staranie także o pomnożenie zapasu gotówki, to okazuje się z kombinowanego zestawienia wykazów bankowych, wydanych w przeszłym roku. O tym punkcie była także wzmianka w powyżej pomienionej mowie p. gubernatora banku, a jeżeli się zasób gotówki niepomnożył w sposób nadzwyczajny, to zawsze z tego większy pożytek niż gdyby pomnożenie było nastąpiło za pomocą sztucznych i hazardowych środków.

W najnowszych czasach byliśmy świadkami znacznego chwiania się kursu nietylko papierów ale także śrebra, złota i dewiz. Ale już dnia 11. b. m. wzięły kursa lepszy obrót, śrebro notowano 8, Londyn 10.33 i możemy się spodziewać, że ażio coraz więcej spadać będzie. Naszem zdaniem jest, że szczególnie zmiana roku, gdzie mnóstwo interesów najrozmaitszego rodzaju się kończy i załatwia, inne zaś się zawiązują, najwięcej się przyczyniła do owego chwiania się kursów. Jeżeli się zdarza szczególny pokup na pieniądze i dewizy, wtedy łatwo da się wytłumaczyć równie znaczniejsza sprzedaż papierów jak i podwyższenie ceny walut i komptantów, ale z wszelkiem prawdopodobieństwem wnosić można, że po upływie trudniejszej pory a taką jest bez wątpienia rozpoczęcie nowego roku, znowu się przywróci dawna równowaga a chwilowo zachwiane lecz nie uchylone warunki teraźniejszego pomyślnego stanu finansów znowu przyjdą do pierwotnego znaczenia.

Z wspomnionej mowy gubernatora banku przytaczamy jeszcze następujące uwiadomienie o założeniu nowych instytutów kredytowych dla przemysłu: „Administracya banku zachowuje przy założeniu nowych filialnych instytutów exkomptowych zasady, zatrzymać z jednej strony granicę wytkniętą dla obiegu banknotów a z drugiej strony między licznemi pretensyami wybrać te, które najlepiej odpowiadają naglącej potrzebie i warunkom pewnego utrzymania nowego instytutu kredytowego. Przedmiot ten zostaje w ścisłym związku z kwestyą względem wspierania przemysłu przez założenie odpowiednich instytutów kredytowych. Dyrekcya banku niemoże przeto zamilczeć, że dnia 13. października 1852 uwiadomioną została o zamyśle wysokiej administracyi finansów założenia dla pomienionego celu osobnych instytutów kredytowych. Tymczasem jednak zostawać będzie komitet pomocniczy istniejący przy banku narodowym, wzmocniony w ostatnich czasach przystąpieniem znakomitych mężów, w nieprzerwanej czynności. *(L. k. a.)*

(Wiadomości potoczne z Wiédnia.)

Wiédeń, 12. stycznia. Zaproponowane od niejakiego czasu przeistoczenie zakładów do gaszenia ognia ma przyjść wkrótce do skutku. Również zaproponowano połączyć telegrafem punkta, w których się namienione zakłady znajdują.

— Utwory sztuki takich artystów z Austryi, którzy przebywają w Rzymie dla studyów, wolne są za wstępem do Austryi na mocy dekretu ministerstwa finansów od opłaty cła.

— Z przyczyny wydarzonego karnego wypadku postanowiono, że wszystko, co sędziowie po sumiennem rozpoznaniu wszelkich dowodów uznają za udowodnione, musi także sąd kasacyjny przyjąć za rzecz udowodnioną.

— Komisyom dla uwolnienia od ciężarów gruntowych nakazano, ażeby sprawę uwolnienia od ciężarów gruntowych jak najczynniej traktowano i według najwyższego rozkazu jak najspieszniej ukończono.

— Do wszystkich dyrekcyi niższych szkół realnych przesłano rozporządzenie, którem przypomniano dawniejsze postanowienie, że w każdej klasie niższej szkoły realnej niemoże być więcej jak 80 uczniów.

— Gazeta Wrocławska donosi: Niemiły gość zawitał niestety znowu do Wrocławia. Cholera występuje w pojedyńczych częściach miasta i zagraża dalszem szerzeniem się. *(Ll.)*

— C. k. ministeryum handlu poleciło namiestnictwu w Węgrzech zastósować następujące normy karne do przestępstw przepisów o rękodzielnictwie, ogłoszonych dodatkowo do prowizorycznej instrukcyi o rękodzielnictwie. Przestępstwa przepisów o rękodzielnictwie nie podpadające karom oznaczonym powszechnemi ustawami karnemi, ulegać mają karom pieniężnym lub aresztu, obok ograniczenia i odjęcia upoważnienia do wykonywania rękodzielnictwa. Pomienione kary dotknąć mają tych szczególnie, którzy bez uzyskania koncesyi przywłaszczają sobie prawa zarobkowości; niemniej też i tych upoważnionych wprawdzie lecz przywłaszczających sobie takie prawa zarobkowości, które z rodzajem zatrudnienia im dozwolonego w żadnej nie zostają styczności i związku; dalej i takich rękodzielników, którzy dopuszczą się nadwerężenia obowiązku przepisanego im §. 108 prowizorycznej o rękodzielnictwie instrukcyi z 6go lutego 1851. Za przestępstwo po raz pierwszy popełnione niemoże kara pieniężna przenosić 100 złr., lecz też i nie mniejszą być ad 2 złr., a przy jej wymiarze zważać należy na zachodzące okoliczności obciążające i łagodzące, tudzież na stosunek mniejszej lub większej korzyści, jaką przestępstwem chciano osiągnąć. Wpłynione kwoty z kar pieniężnych oddane być mają na fundusz dla ubogich tego miejsca, gdzie przestępstwo popełniono.— W razie niemożności uiszczenia zmienić należy karę pieniężną na areszt 24ech godzin za każde 5 złr. — Za powtórne zaś przestępstwo ma być kara jeszcze zaostrzoną. Częściowe, doczasowe lub ustawiczne ograniczenia wykonywania praw zarobkowości mogą nastąpić mianowicie według przepisów § 108 instrukcyi o rękodzielnictwie, lub na zasadzie osobnych przepisów prawnych. *(L. k. a.)*

(Wiadomości z krajów koronnych.)

Tryest, 8. stycznia. *G. di Corfu* ogłosiła korespondencyę między sekretarzem lorda nadkomisarza wysp jońskich, tamtejszym sekretarzem senatu J. Th. Gisborne i administracyjną radą Austr. Lloyda w Tryeście względem zaprowadzenia częstszej żeglugi parowów Lloyda i zarzucenia nowych traktów. Rząd wysp Jońskich widział się zmuszonym, albo odebrać parowom Lloyda pewne uwzględnienia, przyznać znowu parowom Jońskim dawny ich monopol i rozciągnąć ich komunikacyę morską aż do Patras i Prevesa, albo też żądać od parowów Lloyda, ażeby w podróży do Konstantynopola wstępowały do wyspy Cefalonii, i żeby raz w miesiącu zawijały do Kapsali, iżby tym sposobem wyspa Cerigo zostawała w regularnej komunikacyi z wyspą Korfu. Lloyd odpowiedział na to, że do najznaczniejszych portów Jońskich będzie co tygodnia kilka razy na miesiąc wstępować, ale do zawijania do portu Cefalonii w żegludze do Konstantynopola niemoże się przychylić dla zbyt wielkiej straty czasu, zwłaszcza że pasażery przez 36godzinny pobyt w Zanta, mogą korzystać z parowów Lloyda żeglujących do Konstantynopola; do Cerigo będzie Lloyd wstępować, jeżli tam będzie wzniesiona stosowna latarnia morska. Datowana z dnia 1. grudnia odpowiedź sekretarza senatu zawiera teraz przyrzeczenie, że parowom Lloyda będzie i nadal dawana wszelka pomoc, jakiej dotychczas w państwach wysp doznawały, i wyraża tylko życzenie, ażeby parowy, żeglujące raz w tygodniu z Tryestu do Dalmacyi i Albanii, także do Santa Maura zawijały. *(Wien. Ztg.)*

Pawia, 4. stycznia. Miasto Pavia, prócz tego bardzo bogate w dobroczynne instytucye inaugurowało teraz znowu podobny zakład; za wysokiem pozwoleniem otworzono instytut „*delle Cannossiane*,“ któreto pobożne siostry poświęcają się pielęgnowaniu chorych i nauce ubogich dzieci. *(W. Z.)*

Zara, 7. stycznia. Dziennik „*Oss. Dalm.*“ donosi: Od czasu dobrowolnego cofnięcia się Montenegrynów z Zabliak nie zaszło w tej okolicy nic ważnego. Wojska tureckie koncentrują się częścią w Albanii, częścią w Herzegowinie dla uderzenia z dwóch strón na Montenegrynów, którzy z swojej strony czynią wielkie przygotowania do obrony.“ *(A. B. W. Z.)*

(Kurs wiedeński z 15. stycznia.)

Obligacye długu państwa 5% $95\frac{5}{8}$; $4\frac{1}{2}$% $85\frac{1}{2}$; 4% —; 4% z r. 1850 92; wylosowane 3% —. Losy z r. 1834 —; z r. 1839 $139\frac{1}{8}$. Wied. miejsko bank. —. Akcye bankowe 1372. Akcye kolei półn. 2415. Glognickiej kolei żelaznej $788\frac{3}{4}$. Odenburgskie —. Budwejskie 326. Dunajskiej żeglugi parowej —. Lloyd —.

Ameryka.

(Trudności w utworzeniu nowego gabinetu.)

Nowy Jork, 25. grudnia. Pan Pierce nie złożył dotychczas swego przyszłego gabinetu; niesłychać jeszcze o żadnym z jego członków. Mianowanie będzie zapewne trudnem zadaniem, On sam był obrany tak ogromną większością, gdyż otrzymał głosy wszystkich sekcyi demokratycznych i wielką część głosów whigów Unii, że z wielu stron będzie nacisk do posad w gabinecie; nawet wiadomo powszechnie, że przeszło 50 osób, które mniej więcej ważną rolę odgrywały w wyborach, polecają się jego względom. Ma także do walczenia z trudnością jeograficzną. Konstytucya amerykańska niepozwala obierać prezydenta i wiceprezydenta z jednego i tego samego państwa. I tak Jackson był z Tenessee, a jego wiceprezydent Van Buren z Nowego Jorku; Polk z Tenessee, a pan Dallas z Pensylwanii; Taylor z Luzyany a Fillmore z Nowego Jorku. Pierce jest z New-Hampshire a jego wiceprezydent z Alabamy. Ta sama reguła ma miejsce przy mianowaniu członków gabinetowych, którzy zarówno mają zastępować północ i południe, wschód i zachód. *(Pr. Ztg.*

Anglia.

(Nowiny Dworu. — Rada ministrów. — Pożegnawcza audyencya Pana Bulwera u W. księcia Toskanii. — Powtórne trzęsienie ziemi w San-Jago de Cuba.)

Londyn, 8. stycznia. Królowa przyjmuje w zamku Windsorskim codzień nowych gości, a w apartamentach obszernego starego pałacu panuje ruch niezwyczajny. — Poczet dramatycznych utworów, które tam każdego roku o tym czasie bywają przedstawiane, otworzono wczoraj dramatem Szekspira pod tytułem „*Król Henryk IV.*“ Role były rozdane pomiędzy najlepszych aktorów, znajdujących się teraz w Londynie. Między zaproszonymi gośćmi znajdowali się księżne Kent i Gloucester, książę Leiningen i księżniczka Adelaida Hohenlohe, posłowie Austryi i Belgii, z swemi małżonkami, hrabia Aberdeen, hrabia Clarendon, lord i lady John Russell tudzież wicehrabia Hardinge wraz z małżonką.

Dzisiaj o godzinie drugiej była w zagranicznym urzędzie rada ministeryalna, na której byli obecni wszyscy członkowie gabinetu.

Pan H. Lytton Bulwer był temi dniami na pożegnawczej audyencyi u Wielkiego księcia we Florencyii. Jedzie z powrotem do Londynu. Rzymska misya jego nie powiodła się.

W mieście San-Jago de Cuba dało się czuć dnia 26. listopada o trzeciej godzinie zrana znowu straszne trzęsienie ziemi. Tą razą zawaliło się wiele domów, które przez poprzednie trzęsienie ziemi mocno już były uszkodzone. Katedra i dwa inne kościoły, równie jak kilka gmachów publicznych ponosiły wielkie szkody. Zginęło przytem także wiele ludzi. Mieszkańcy byli w pierwszym śnie i niemogli dość spieszno ratować się z pod walących się nad ich głowami domów. O piątej godzinie nastąpiło znowu mocne trzęsienie. Ziemia w wielu miejscach porozpadała się i powstały głębokie przepaście. Namieniona katastrofa przyniosła jednak z sobą dobrodziejstwo. Okropna bowiem żółta febra, która od kilku miesięcy srożyła się w San-Jago i w przyległej okolicy i tysiące ofiar chłonęła, ustała od czasu trzęsienia ziemi. *(Pr. Ztg.)*

(Książę Wellington.)

Londyn, 10go stycznia. Księciu Wellingtonowi, synowi i sukcesorowi feldmarszałka, ofiarowano, jak słychać, posadę nadkoniuszego Jej król. Mości, którą przyjął. Majątek zmarłego księcia Wellingtona podają, jak donosi „*United Service Gazette*,“ na 800,000 funtów sztr. Karawan z bronzu, na którym zawieziono zwłoki do kościoła ś. Pawła, będzie przechowany w arsenale w Woolowich a całun w domu inwalidów w Chelsea. *(Pr. Ztg.)*

Londyn. Z pomiędzy trzynastu członków teraźniejszego ministeryum, którzy zabierają głos i miejsce w gabinecie i są przeto rzeczywistymi ministrami państwa, należało pięciu do ministeryum Peela, pięciu zaś do ostatniego ministeryum lorda Johna Russell. — Do tej liczby Peelistów należą: hrabia Aberdeen, p. Gladstone, książę Newcastle, sir James Graham i p. Sidnej Herbert, a do dawniejszego ministeryum lorda Russell Whigowie: Lord Palmerston, lord John Russell, hr. Granville, sir C. Wood i margrabia Lansdowne. *(Preus. Ztg.)*

Francya.

(Uznanie Cesarstwa ze stron Toskanii, W. księstwa Badeńskiego i Hanoweru. — Dekret Cesarski względem koncyliów metropolit. i synodów dyecezalnych.)

Paryż, 9. stycznia. „*Moniteur*“ donosi w następującej nocie *o uznaniu cesarstwa przez Toskanię, W. księstwo Badeńskie i Hanower.* „Cesarz odebrał w Tuileryach od księcia *Poniatowskiego*, pełnomocnego ministra Jego cesarzewicz. Mości Arcyksięcia, Wielkiego księcia *Toskanii* nowy list, zawierzytelniający go przy Jego cesarskiej Mości. Potem przyjmował Cesarz barona *Schweizer*, który mu doręczył swój nowy list wierzytelny jako nadzwyczajny poseł i pełnomocny minister Jego królewiczowskiej Mości księcia Rejenta Wielkiego księstwa *Badeńskiego*. Obu pełnomocnych ministrów zawieziono po kolei w nadwornym powozie na audyencyę do Jego cesarskiej Mości. Między temi audyencyami doręczył hrabia *Platen-Hallermund* Cesarzowi swój nowy list wierzytelny jako minister-rezydent Jego Mości króla Hanoweru.“ — (Ta różnica w ceremonii zasadza się na niższej dyplomatycznej randze hrabi *Platen-Hallermund.*)

Równocześnie donosi „*Moniteur*“, że pan *Kisselew*, który dotychczas tylko jako tajny radca posłany był w nadzwyczajnej misyi do dyrygowania ambasadą rosyjską, otrzymał w swoim wierzytelnym liście tytuł „nadzwyczajnego posła i pełnomocnego ministra,“ a następnie że baron *Schweicer*, który przedtem tylko jako ministerrezydent był zawierzytelniony, został mianowany „nadzwyczajnym ambasadorem i pełnomocnym ministrem Jego królewiczowskiej Mości księcia Rejenta Badeńskiego.

Cesarskim dekretem są pozwolone na rok 1853 wszystkie *koncylia metropolitalne* czyli *synody decezyalne*, jakie arcybiskupi i biskupi uznają za stosowne do odbycia względem spraw wyznań religijnych lub wewnętrznej karności w duchownych sprawach. *(P. Z.)*

(Wiadomości bieżące z Paryża.)

Paryż, 10go stycznia. Dziś w południe przyjmował Cesarz posłów Stanów Zjednoczonych i niektórych niemieckich rządów. Około pół do trzeciej pojechał Cesarz w otwartym powozie przez bulwary na przedmieście St. Martin, zwiedzić tam szpital nowy. Był w towarzystwie jednego z swych adjutantów, jednak bez świty wojskowej.

— Hrabia Gouy, którego małżonka mianowana jest honorową damą księżniczki Matyldy, zostanie drugim szambelanem Cesarza. Panowie *Auber* i *Halevy* będą również przy cesarskim dworze umieszczeni, pierwszy jako kapelmistrz, drugi jako dyrektor muzyki. W roku 1813 zajmowali te posady *Lesneur* i Paer.

Arcybiskup z *Grenoble* ogłosił w liście pasterskim do duchownych swej dyecezyi, że się usuwa z swej posady.

Dnia 15. stycznia będzie wyprawiony w *Jardin d' hiver* bal na korzyść ubogich siódmego okręgu. Cesarz przesłał burmistrzowi przez księcia *Bassano*, swego wielkiego szambelana, kwotę swej subskrypcyi. Hrabina *Persigny*, damy *Bineau, Drouyn de Lhuys* i *Magnan* zajmą się urządzeniem festynu.

Z rozkazu ministra spraw wewnętrznych niewolno nadal klakerów puszczać przed publicznością na parter. Chce on przezto profesyi klakerów położyć tamę, gdyż w takim razie nie mogą już osobną, jak dotychczas formować masę, lecz między publicznością będą rozdzieleni. *(P. Z.)*

Belgia.

(Ustawa względem karania obelg przeciw obcym Monarchom.)

Bruxela. „*Moniteur*“ ogłasza ustawę względem ukarania obelg (offenses) przeciw obcym monarchom. Główne postanowienia tej ustawy są następujące: „Kto się pismami, obrazami albo jakiemikolwiek godłami, które się na rogach ulic przybijają, sprzedają lub publicznie wystawiają, dopuszcza obrazy przeciw osobom zagranicznych Monarchów lub naczelników państw, albo kto złośliwie przeciw ich władzy występuje, ma być ukarany więzieniem od trzech miesięcy do dwóch lat i karą pieniężną od 100 fr. do 2000 fr., w

razie powtórnego przestępstwa może mu być odjęte wykonywanie wszystkich albo części praw zawartych w art. 42. kodexu karnego przynajmniej na dwa lata a najdłużej na pięć lat. Proces wytacza się tylko na żądanie reprezentanta monarchy lub naczelnika państwa, który się uważa być obrażonym. Obelgi są zadawnione po trzech miesiącach od dnia, w którym zostały popełnione. *(Abbl. W. Z.)*

Szwajcarya.

(Deklaracya dziennika „Bund." — List pana Druey.)

Berna, 1. stycznia. Dziennik „*Der Bund*" zawierał dnia 19. z. m. jak się zdaje, urzędową deklaracyę, według której rozsiane w ostatnim czasie pogłoski o notach i konferencyach francuskiego poselstwa z radą federacyjną względem Szwajcarskich i Berneńskich publicznych pism należy uważać za bezzasadne. Powiedziano w niej jasno: „Możemy z największą pewnością oświadczyć, że w tem wszystkiem niema ani słowa prawdy, że poseł Francyi nie podał ani noty względem publicznych pism szwajcarskich, aniteż do prezydenta federacyi nie wniósł żałoby względem pism Berneńskich. Również nie prowadził pan Druey, ile wiadomo, żadnej w tej mierze korespondencyi. Dodać nawet należy, że dnia 18. był poseł Francyi u prezydenta federacyi, wyraził mu zdziwienie swoje pod względem tego szczególnego artykułu gazety i zapewnił go, że takie pogłoski nie od niego pochodzą. Okazuje się więc, że to wszystko jest zmyślone, a tem samem i złośliwe zdania o niektórych członkach rady federacyjnej, o ile są w związku z temi zmyślonemi faktami, podpadają pod słuszny sąd opinii publicznej."

Podczas gdy organa pana Druey utrzymują w ten sposób, że jego list był tylko poufałem zapytaniem niewywołanem żadną obcą insynuacyą oświadczają, tutejsze dzienniki rządowe, że pan Druey prosił Berneńską dyrekcyę policyi, ażeby niezwłoczne nakazała śledztwo względem pisma: *Napoleon-le-Petit*; następnie wymienił, że powodem do tego kroku jest nota francuskiego poselstwa, i dodał, że sam otrzymał polecenie do napisania tego listu. Nakoniec gazeta „*Vaterland*" przedrukowała dosłownie list pana Druey po niemiecku i po francusku. Na posiedzeniu rządowej rady dnia 29. z. m. przedłożył dyrektor sprawiedliwości sprawozdanie o śledztwach, przedsięwziętych z przyczyny tego listu, i dla odczytania go żądał tajnego posiedzenia. Po krótkiej dyskusyi uchwalono wysłuchać sprawozdania na tajnem posiedzeniu i aż wtedy rozstrzygnąć, czyli przedmiot ten ma być traktowany publicznie lub nie. *(W. Z.)*

Fryburg, „*Eidg. Ztg.*" zawiera wiadomość, że biskup Marilley powrócić ma znowu dla rozpoczętych negocyacyi. Jak się cała ta rzecz ułoży, o tem jeszcze nie ma żadnej pewności, zdaje się jednak, że sprawa wspomniona wkrótce się już rozstrzygnie. Rząd wysłał, jak słychać, pp. Comte-Vaudaux i Frossard do biskupa w Divonne, a to z pojednawczemi bardzo instrukcyami, i tym sposobem miało już nastąpić porozumienie co do najważniejszych punktów spornych. Ksiądz biskup Marilley przedsięwziął podróż do Rzymu dla zasięgnienia tam decyzyi J. Ś. papieża. *(P. Z.)*

Włochy.

(Depesza telegraficzna.)

Rzym, 11. stycznia. J. M. król bawarski przybył tu z Florencyi; J. cesarzew. Mość w. książę Toskański odprowadzał go aż do Siena. *(L. k. a.)*

Prusy.

(Sprawy pierwszej izby pruskiej.)

Berlin, 8. stycznia. *Izba pierwsza* zajmowała się wczoraj obradą nad regulaminem gmin, a najprzód projektem do ustawy względem *zniesienia* regulaminu gmin, obwodów i prowincyi. W tej mierze przedłożono już dwie poprawki. Te poprawki popierali niektórzy członkowie, a wkońcu odroczono obrady. *(W. Z.)*

(Sprawy drugiej izby.)

Berlin, 8. stycznia. Na wczorajszem posiedzeniu izby drugiej odesłano do komisyi propozycyę Waldbotta względem przypuszczenia OO. Jezuitów. Minister sprawiedliwości przedłożył projekt do ustawy względem zaprowadzenia niektórych zmian w karnym kodexie, zmierzających do złagodzenia jego surowości, jakie się w praktyce okazały. Drugi projekt tyczy się kompetencyi sądu kamery do indagacyi i rozstrzygania zbrodni stanu, tudzież mającej się przytem zachować procedury. Według tego przysłuża sądowi kamery decyzya względem zbrodni stanu, zdrady kraju, obrazy majestatu, zbrodniczych czynności przeciw niemieckiemu państwu, jednak z upoważnieniem, w porozumieniu z prokuratoryą państwa przesełania spraw mniejszej wagi do sądów, do których według powszechnych przepisów należą. *(W. Z.)*

(Rozporządzenie względem kształcenia polskich nauczycieli wiejskich.)

Berlin, 10go stycznia. Dziennik „*C. B.*" pisze: Minister oświecenia uregulował niedawno w sposób dokładny sprawę zostającą w dość bliskim związku z kwestyą katolicką, a mianowicie co do braku takich nauczycieli katolickich w krajach z polską ludnością, któryżby obok języka niemieckiego posiadali także i polski. Wydał bowiem rozporządzenia względem usposobienia do stanu nauczycielskiego młodych ludzi, wychowanach w polskim języku. Otrzymać oni mają bezpłatnie potrzebne na nauczycieli seminarskich wykształcenie od duchownych i zdolnych nauczycieli po wsiach i w mniejszych miasteczkach. Tytułem remuneracyi dla nauczycieli i wsparcia ubogich preparandów wyznaczył p. minister osobny fundusz tymczasem na lat dziesięć. *(Abbl. W. Z.)*

(Posiedzenie izby pierwszej z d. 8. stycznia.)

Berlin, 9go stycznia. *Izba pierwsza* rozpoczęła na wczorajszem posiedzeniu przerwane przedwczoraj obrady nad projektem względem zniesienia ustaw o porządku gmin itd. z 11go marca 1850. Poprawka Lewej, domagająca się utrzymania ich dla Westfalii i prowincyi nadreńskich, nie znalazła żadnego poparcia, a po skończonej debacie powszechnej odrzucono także inną poprawkę, żądającą odroczenia obrad aż do powzięcia uchwały o tych ustawach, któremi zastąpione być mają dawniejsze. Następnie obradowała Izba nad szczególnemi paragrafami, i przyjęła bez żadnej zmiany art. 1 i 2 rządowego przedłożenia. *(W. Z.)*

(Negocyacye z Austryą.)

Berlin, 11. stycznia. Dziennik „*Spen. Ztg.*" nadmienia: „O stanie toczących się negocyacyi z Austryą" zachowują obadwaj pełnomocnicy jak najgłębsze milczenie nawet względem tych osób, które zastępując sprawę interesowanych rządów mają bliski udział w negocyacyach. Dyskrecyę tę pochwalą powszechnie, ale wszystkie doniesienia o tym przedmiocie należy z przezornością przyjmować." *(Abbl. W. Z.)*

(Depesza telegraficzna.)

Berlin, 13. stycznia. Ces. francuski poseł p. *Varennes* wręczył wczoraj popołudniu o godzinie 6tej J. M. królowi w zamku królewskim swe pisma wierzytelne. *(L. k. a.)*

(Kurs giełdy berlińskiej z 12. stycznia.)

Dobrowolna pożyczka 5% $101\frac{3}{4}$ p. $4\frac{1}{2}$% z r. 1850 $103\frac{1}{8}$. $4\frac{1}{2}$% z r. 1852 $103\frac{1}{4}$. Obligacye długu państwa $94\frac{1}{2}$. Akcye bank. $110\frac{7}{8}$ l. Pol. listy zastawne —; nowe 98; Pol. 500 l. 92; 300 l. —. Frydrychsdory $13\frac{1}{12}$. Inne złoto za 5 tal. $10\frac{3}{4}$. Austr. banknoty. —.

(Kurs giełdy frankfurtskiej z 12. stycznia.)

Metal. austr. 5% $88\frac{7}{8}$; $4\frac{1}{2}$ 79. Akcye bank. 1550. Sardyńskie —. Hiszpańskie $43\frac{5}{8}$. Wiedeńskie $111\frac{1}{8}$. Losy z r. 1834 208. 1839 r. $130\frac{1}{2}$.

Indye Wschodnie.

(Depesze Telegraficzne.)

Singapore, 3. grudnia. Po-nad granicą ściągnęło się do 6000 wojska siamskiego zapewne dla uzyskania jakiej krainy przy spodziewanem teraz rozbiorze państwa birmańskiego. — Słychać, że sir *Brooke*, gubernator z Labnan miał się podać do dymisyi; Labuan poddany zostanie pod zarząd zwierzchnika w Hongkong.

Bombaj, 17. grudnia. Angielski korpus expedycyjny wylądował 21. listopada pod *Pegu*; po żwawej kanonadzie ze strony Birmanów zdobyto nareszcie z bagnetem w ręku zastęp wału, Birmanów wyparto, a miasto obsadzono wojskiem angielskiem. Walczących Birmanów było przeszło 5000; Anglicy utracili 5ciu poległych i 34 ranionych, a między tymi 3ch oficerów. Kapitana *Phayre* mianowano komisarzem w sprawie wcielenia miast Prome i Pegu do indyjsko-angielskich posiadłości. Obawiają się jednak, ażeby wojna z tego powodu nie przeciągnęła się w długie czasy. — Ludność z *Candeish* wypędziła przemocą komisarzów wysłanych do regulacyi podatków, a to z obawy mogącego nastąpić podwyższenia tych należytości. Obsadzono więc *Candeish* siłą zbrojną, a osobną proklamacyą ogłoszono właściwe w tym względzie zamiary rządowe. — Wyprawa do *Hagerah* zakończyła się pomyślnie pochwyceniem przywódzcy rokoszan Mackeson'a. *(L. k. a.)*

Turcya.

(Przegląd ważniejszych wypadków w Turcyi w roku 1852.)

Konstantynopol, 1. stycznia. „*Journal de Constantinople*" zawiera przegląd ważniejszych wypadków wydarzonych w Turcyi w ciągu roku zeszłego; zaczyna od przesilenia finansowego, dla uchylenia którego powzięto ze strony rządu wszelkie środki, jako to jednoroczne odciąganie od płacy wyższych urzędników, podatek pogłówny w szczegółowej kwocie 20 tureckich piastrów, częściowe uchylenie „kaimes" (tureckich pieniędzy papierowych) z obiegu, zniżenie za-wysokiej stopy procentowej, która nigdzie już nie może przechodzić 12%, wiadoma pożyczka, i po dostatecznem usprawiedliwieniu nieratyfikowania jej skuteczne odwołanie się do subskrypcyi narodowej, memorandum względem monet zagranicznych i t. d.

Po przywróceniu spokoju w Bośnii stara się rząd o jak największe według możności rozszerzenia tam oświaty i o założenie szkół; w Albanii uśmierzono już zupełnie niepokoje wywołane rekrutacyą i nienawiścią dwóch przeciwnych sobie stronnictw; w Hauranie, gdzie dla pory zimowej musiano wstrzymać się z dalszemi operacyami przeciw Druzom opierającym się rekrutacyi, spodziewać się należy pomyślnego rezultatu w drodze spokojnej; przeciw Czernogórcom, których niepodległości bronią niesłusznie niektóre dzienniki europejskie, wyprawiono już potrzebną siłę zbrojną lądem i morzem; zwolennicy dawnych nadużyć i anarchiści usiłowali wszcząć zamieszki na wyspie Kandyi, rząd jednak pociągnął już winowajców do odpowiedzialności i kary; we wszystkich prowincyach panuje zupełny spokój; również i stosunki w Egipcie ułożyły się w sposób całkiem pomyślny; stosunki w. porty do obcych mocarstw są najprzyjaźniejsze; w kraju zostało wiele już robót i środków dążących do utrzymania powszechnej pomyślności po części rozpoczętych, częścią zaś całkiem dokonanych, jako to budowa gościńców, portów i okrętów, założenie kolonii wojskowych, uregulowanie prasy, zaprowadzenie nowego orderu i uchylenie dawnego, dla brylantowej oprawy tak drogiego orderu „Niszan" i t. d. *(A. B. W. Z.)*

(Sprawa austr. wice-konzula w Dardanellach załatwiona.)

Konstantynopol, 30. grudnia. Po otrzymaniu zadośćuczynienia dla austr. wice-konzula w Dardanellach za wyrządzone mu ubliżenie w Grudniu 1851 ze strony uchylonego z tej przyczyny tureckiego gubernatora cywilnego, pozostał jeden tylko punkt do spełnienia, a mianowicie co do rekompenzacyi należącej austryackiemu kupcowi nazwiskiem *Pop*. Jakoż załatwiono już teraz i tę sprawę: c. k. internuncyatura w Konstantynopolu wyjednała dla pomienionego kupca 40,000 piastrów wynagrodzenia. *(L. k. a.)*

Afryka.

(Telegraficzna depesza.)

Tunis, 25. grudnia. Stan zdrowia Beja tunetańskiego znacznie się polepszył. *(Lit. koresp. austr.)*

Doniesienia z ostatniej poczty.

Paryż, 12. stycznia. Dzisiaj doręczył ambasador Turcyi swe nowe pismo wierzytelne i przedstawił oraz Cesarzowi 14 osób swojej ambasady. Tym aktem zamknięta jest formalność uznania ze strony państw europejskich. Na propozycyę ministra wojny rozciągnięto na Algieryę nowe dekreta amnestyi na przestępstwa druku i karności tudzież na przekroczenia przepisów o rybołowstwie i ustaw policyi gościńców.

Paryż, 14. stycznia. Dzisiejszy „*Monitor*“ zawiera liczne mianowania i nadania orderów. Jego Mość Cesarz prezydował na posiedzeniu rady państwa dla rozpoznania ustawy o pensyach cywilnych. Znowu obiegają pogłoski o zmianach w ministeryum spraw zewnętrznych i wojny, ale są znowu bezzasadne.

Florencya, 8go stycznia. Wczoraj wieczór odbyła się u Dworu na cześć Jego Mości króla Bawaryi zabawa muzykalna, pod kierunkiem pana Rossini. Przyczynili się do niej książę i księżna Poniatowscy, hrabia Orsini tudzież artyści Bazzini i Iwanoff. *(Lit. kor. austr.)*

Wiadomości handlowe.

(Ceny targowe lwowskie.)

Lwów, 14. stycznia. Dziś płacono na naszym targu za korzec pszenicy 18r.7k.; żyta 14r.24k.; jęczmienia 11r.40k.; owsa 7r.54k.; hreczki 11r.36k.; grochu 16r.15k.; kartofli 7r.54k.; — centnar siana kosztował 2r.40k.; okłotów 1r.36k., — sąg drzewa bukowego sprzedawano po 25r.30k., sosnowego po 23r.15k. w. w. — Ceny drobiazgowej sprzedaży, mianowicie mąki, krup, piwa, wódki, masła, łoju i mięsa wołowego bez odmiany.

(Ceny targowe w obwodzie Samborskim.)

Sambor, 3. stycznia. W ostatnich dwóch tygodniach zeszłego miesiąca sprzedawano na targach w Samborze, Drohobyczu i Komarnie w przecięciu korzec pszenicy po 8r.52k.—8r.42k.—7r.36k.; żyta 7r.12k.—7r.12k.—6r.; jęczmienia 5r.12k.—4r.42k.—4r.30k.; owsa 2r.48k.—2r.45k.—2r.48k.; hreczki 0—5r.54k.—4r.48k.; kukurudzy 6r.21k.—6r.24k.—0; kartofli 3r.—3r.—2r. Cetnar siana po 40k.—40k.—1r. Za sąg drzewa twardego płacono 6r.—6r.12k.—7r., miękkiego 4r.12k—4r.48k.—5r. Funt mięsa wołowego kosztował $3^{3}/_{5}$k.—$2^{4}/_{5}$k.—$3^{1}/_{5}$k. i garniec okowity 1r.55k.—2r.8k.—1r.36k. mon. konw.

(Handel zbożem.)

Gdańsk, 4. stycznia. *(H Z.)*. Do dziś pogodę mamy ciągłą, a łagodne powietrze. Na rynku miejskim mało widać ruchu z powodu szczupłego dowozu w ciągu noworocznego tygodnia; ceny różnych rodzajów ziarna prawie żadnej zmianie nie uległy i notować je można jak następuje: Pszenica 130 do 133 funtowa po 80 do 86 srgr. szefel (rsr. 4 kop. 80 do rs. 5 kop. 10 korzec); dobra 126 do 128 funtowa po 74 do 78 srgr. szefel 122 do 124 funtowa po 60 do 70 srgr. Żyto 126 do 128 funtowe po 57 do 60 srgr. 123 do 125 funtowe po 50 do 56 srgr. szefel. Jęczmień po 48 do 51 srgr. Owies 31 do 34 srgr. szefel. Okowita $18^{1}/_{3}$ do $18^{1}/_{2}$ tal. za wiadro.

Odessa, 24. grudnia. Dzisiaj bardzo wielki ruch panował na tutejszym targu zbożowym. Obrót pszenicą podać można na 20 do 30,000 czetwerti dziennie, a chociaż przy tak ogromnych, po większej części na spekulacyę do Anglii czynionych zakupach, ceny nie poszły już w górę, jak były iść powinny, jednakowoż wypadek ten szczególny przypisać tylko należy zupełnemu brakowi przewozowych okrętów. Najlepsza Polsko-Odesska pszenica, ważąca 9 pudów 35 funt. na czetw. płaconą była po $23^{3}/_{4}$ rs., lecz teraz i na 23 rs. nie dostanie. Pośledniejsze gatunki kupowano po 20 i 21 rs. waga zmieniała się między 9 pudami 10 funtami a 9 pudami 20 funtami. Sandomierka celna płaconą była po $23^{1}/_{4}$ rs. czetwerti poślednia po $21^{1}/_{2}$ rs.

Najbardziej dopytywano się o pszenicę z Girki, której właśnie zapasy były najszczuplejsze. Dobry towar płacono po $22^{1}/_{2}$ rub. sr. Wkońcu targu ofiarowano za celne gatunki po 23 rub. sr. a żądano po $23^{1}/_{2}$. O tak zwaną twardą (hart) pytano także, ofiarując $18^{1}/_{2}$ do $19^{1}/_{2}$ r. sr. i dużo sprzedano. dziś jadnak najlepszej twardej nie dostanie i na 20 r. sr. czetwiert. Żyto tak na miejscu jak i na dostawę w lutym płacono po $11^{5}/_{8}$ r. sr., ale po tej cenie niktby teraz nie sprzedał. Żądają za dobry towar 9 pudowy 12 r. sr. tylko poślednie żyto 8 pudów 20 funtów zbywają po $11^{1}/_{2}$ r. sr. Na dostawę w maju i czerwcu możnaby może dostać po 11 r. sr. czetwiert. Za piękną partyę jęczmienia zapłacono po 9. rs. czetwiert. *(Koresp. handl.)*

Kurs lwowski.

Dnia 15—16. stycznia.		gotówką		towarem	
		złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	m. k.	5	4	5	8
Dukat cesarski	„ „	5	8	5	12
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	9	8	9	13
Rubel śrebrny rosyjski	„ „	1	46	1	47
Talar pruski	„ „	1	36	1	38
Polski kurant i pięciozłotówka . . .	„ „	1	17	1	19
Galicyjskie listy zastawne za 100 złr. .	„ „	91	20	91	40

Kurs listów zastawnych w gal. stan. Instytucie kredytowym.

Dnia 15. stycznia 1853.		złr.	kr.
Kupiono prócz kuponów 100 po	m. k.	—	—
Przedano „ „ 100 po	„ „	—	—
Dawano „ „ za 100	„ „	—	—
Żądano „ „ za 100	„ „	—	—

(Kurs wekslowy wiedeński z 15. stycznia.)

Amsterdam l. 2. m. 150. Augsburg $108^{3}/_{4}$ l. uso. Frankfurt — l. 2. m. Genua — p. 2. m. Hamburg 161 l. 2. m. Liwurna $106^{1}/_{2}$ p. 2. m. Londyn 10.37. l. 3. m. Medyolan 108. Marsylia 127 l. Paryż $127^{1}/_{4}$ l. Bukareszt —. Konstantynopol —. Agio duk. ces. $95^{13}/_{16}$. Pożyczka z r. 1851 5% lit. A. —. lit. B. —. Pożyczka z roku 1852 $95^{9}/_{16}$. Lomb. —.

(Kurs pieniężny na giełdzie wiéd. d. 14. stycznia o pół. do 2. popołudniu.)

Ces. dukatów stęplowanych agio 14. Ces. dukatów obraczkowych agio $13^{1}/_{2}$. Ros. imperyały 8.50. Srebra agio 8 gotówką.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 15. stycznia.

Hr. Dzieduszycki Juliusz z Jarczowiec. — Hr. Dzieduszycki Włodzimierz z Poturzyc. — Hr Łoś Jarosław, c. k. koncep. gub., z Stanisławowa. — Hr. Miączyński Mateusz, z Pieniak.

Dnia 16. stycznia.

Hr. Lanckoroński Stanisł., z Rawy. — P. Rojowski Feliks, z Cieszanowa.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 15. stycznia.

P. Androsow Bazyli, c. ros. radca nad. do Krakowa.

Dnia 16. stycznia.

Hr. Badeni Aleksander, do Brodów. — P. Torosiewicz Maurycy, do Ostrowa.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 15. i 16. stycznia.

Pora	Barometr w mierze wiéd. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Średni stan temperatury do g. 6 zr.	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
	" ''' ''''				
6 god. zran.	27 6 03	+ 1,5°	+ 2°	półn.-zachod.$_3$	pochm. burz.
2 god. pop.	27 7 56	+ 2°	+ 0,3°	połud.-zachodni$_2$	„ śnieg
10 god. wie.	27 8 40	+ 0,3°		„	„
6 god. zran.	27 8 73	— 2°	+ 2°	połud.-zachodni$_0$	pochm. śnieg mgła
2 god. pop.	27 7 70	+ 2°	— 2°	połud.$_0$	„ „
10 god. wie.	27 8 40	+ 1,5°		cicho	pochm.

T E A T R.

Dziś: Z szczególniejszych względów dla Artysty za długoletnie a wytrwałe prace przy tutejszej operze, dana będzie na dochód JP. Jana Gross'a, romantyczna w miłej z dawnych lat pamięci opera:

„FRA DIAVOLO.“

Wdzięczna publiczność przychylnym wysługom Artysty, nie odmówi łask swoich, i zaszczyci swoją obecnością przedstawienie do którego przyczyniają się pierwsi artyści nasi: JPani *Schreiber-Kirchberger* (Zerlina), JPani *Hammermeister* (Lady Kockburn), JP. *Lehmann* (Fra Diavolo), JP. *Freund* (Lord Kockburn).

Jutro: Przedst. niem.: **„Nur diplomatisch.“**

We Środę: **„Żebraczka.“**

Jutro odbędzie się w sali tutejszego Towarzystwa Strzelców: **Bal subskrypcyjny.**

We Środę: **druga Reduta.**

Główny Redaktor ***M. Szrzeniawa Sartyni.*** *Z c. k. galic. drukarni rządowej.*